

Küll on kena kelguga ...

IVI TOMINGAS

Tänaseid heitlikke talveilmu vaadates kipub vägisi pähe mõte, et „tõsised“ talved on minevikku jäämas. Vaatame siis, kuidas nauditi talverõõme möödunud aastasajal.

Huvitav on jälgida, kuivõrd erinesid tänasest toonased suusad, kelgud, uisud ja sportimisriietus. Pilku püüavad seelikus suusatajad või laste talvised rõivad. Suuskade kuju on küll samaks jäänud, kuid muutunud on materjal ning kelgudki näevad tänapäeval teistsugused välja.

Eestis on tähistatud traditsiooniliselt vastlapäeva: ka siis kui lund ei ole, saab süüa vastlakukleid. 1960. aasta jaanuaris anti Tartus Emajõe jäält start Tartu–Kääriku suusamatkale, millest sai alguse peagi massiürituseks kasvanud Tartu suusamaratoni traditsioon. Osavõtjate arvu poolest olid Tartu maratoni kõrghetked 1980. aastatel. Sel aastal toimus üritus kehvade lumeolude tõttu Ida-Virumaal. Lumepuudus on maratoni kimbutanud varemgi, nii et korraldajad on olnud sunnitud ürituse ka mitu korda ära jätma.

Talisupluse harrastajate arv näib viimasel ajal kasvavat. Populaarne on see tervise turgutajana olnud varemgi, kuigi 1940. aastast säilinud fotolt ei jää muljet, et mehed kümblust eriliselt naudiksid. Põhjus võib peituda selles, et 1940. aasta talv oli Eestis külmakraadide poolest üks käremaid.

Talve ilust ja võimsusest ning talvistest tegevustest läbi möödunud aastasaja tasub osa saada ka liikuva pildi vahendusel. Pakun Rahvusarhiivi filmikogust (www.meedia-teek.ee) välja järgmise valiku: „Suur lumetuisik Baltimaal jõulukuul“ (1913), „Talve“ (1933), „Talvelõbud kaunis Viljandis“ (1937), „Lumel ja jääl“ (1940), „Talvisel päeval“ (1940) ning „Talvemotiive“ (1964).

*Vastlasõiduvõistlustel astub reega võistlustulle Otepää sanatooriumi võistkond. 1960. aasta.
Foto: Karl Vesterstein. RA, EFA.250.0.33805*

*Laps kelgul. 27. veebruar 1927.
Foto: Jaan Riet. RA, EFA.215.3.28634*

*Tallinna Tütarlaste I Gümnaasiumi õpilased 1929. aastal Kadriorus suusatamas.
RA, EFA.644.0.418597*

Tallinna Suplusharrastajate Seltsi liikmed 1940. aasta veebruaris Kalarannas talisuplust harrastamas.

Foto: Oskar Viikholm. RA, EFA.446.0.194486

Talisuplejad Pirital 1971. aasta novembris.

Foto: Pavel Kuznetsov. RA, EFA.204.0.87483

Kombinaadi Järvakandi Tehased masinist-mehaanik Ants Tohver koos abikaasa Anne ja tütar Dorisega 1973. aasta veebruaris talisporti harrastamas.

Foto: Jüri Vendelin. RA, EFA.204.0.96698

Tartu maratoni lõpetanud suusatajad finišis. 1984. aasta.

Foto: Toomas Aring. RA, EFA.344.0.131041